

MOSE A YE-HƎCRUNƎ 1-4

-Tepowin

Genèse 1-4

en langue kroumen tépo

Edition préliminaire avril 2009

Association Wycliffe pour la Traduction de la Bible

08 B.P. 857 Abidjan 08 Côte d'Ivoire

MOSE A YE-HECRUUNIE

1-4

1

-Te Nyisva nu la 'klo

1 Ti =nu -ko 'yri Nyisva =tu la 'klo a nunue -wlu, o nu yakɔ ko -tutu. 2 Ti a -gbe 'yri, -tutu ni la kle 'pauu. De =de 'diu la no ke ni. 'Niece -do, ne- ni la no -tutu k e, ko, gbegebeyri 'i kaa la 'nie ke, ko, Nyisva a -Hihiu 'u ni la 'o 'nie 'lu 'mu.

3 -Ye ke Nyisvaa po: «Pepe' be 'hri», tii -do a ti 'yri, -ye pepe' 'hri ni. 4 -Ye Nyisva 'ye ni, -e mo, pepe' a -gbe, e mo 'yilenode'e ni, 'o -hihia pepe' ko gbegebeyri 'heen 'yi 'mu le. 5 -Ye o =tue pepe' -nyrowoɔdu, 'o =tue -we gbegebeyri 'tɔdu. -Te e -hi, -ye 'to -won ni. -Te 'toyrowo -hi, -ye -nyre -nye ni. Ne- mo ye-he-nyrowo.

6 -Nyrowo a 'hon a nono 'mu 'klee, -ye ke Nyisvaa lele po: «Yako bo 'hri, -e die nu, o 'mu 'nie =nu, -e ni 'le yrayri, ko 'a de -gbo, -e ni no =hlɔn 'yi 'mu le -hihia.» 7 'E mo -tee, -ti a -gbe, Nyisva =tu, 'i mue 'lu -won. Ke'e ni, o nu yakɔ a -gbe, 'o -hihia 'nie =nu, -e ni 'le yrayri, ko 'a de -gbo, -e ni no =hlɔn 'yi 'mu le, 8 yakɔ a -gbe, 'o =tuo yakɔdu. -Te e -hi, -ye 'to -won ni. -Te 'toyrowo -hi, -ye -nyre -nye ni. Ne- mo -nyrowo a 'hon a nono. 9 -Nyrowo a ta a nono 'mu 'klee, -ye ke Nyisvaa lele po: «'Nie -gbo, -e ni no =hlɔn, be gba 'pia, -e die nu, -tutu 'mu 'hri.» 'E mo -tee, -ti a -gbe, Nyisva =tu, 'i mue 'lu -won. 10 -Ye -tutu a -gbe, o =tue -tutudu, 'nie a -gbe, 'o =tue 'yruɔdu. -Ye o 'ye ni, -e mo, de =nu, o nu, e

mɔ 'yilenɔde'e ni. 11 -Ye ke Nyɔsvaa lele po: «-Tutu bu =ga =gɪga-tɔpli, -ɪ mɔ 'dagba-tɔpli, -ɪ kɔ 'yɔ a gbleglei, kɔ 'dɪdɔti, -ɪ kɔ 'kui ni 'dɔdɔ lɛ.» -Ye -ti a -gbɛ, Nyɔsva =tu, 'ɪ mue 'lu -wɔn, 12 -tutu 'v =ga =gɪga-tɔpli, -ɪ mɔ 'dagba-tɔpli kɔ 'dɪdɔti. 'E ni =gɪgade kɔ 'a ni 'yɔ ni. -Ye Nyɔsva 'ye ni, -ɛ mɔ, dɛ =nu, ɔ nu, ɛ mɔ 'yilenɔde'e ni. 13 -Tɛ ɛ -hi, -ye 'tɔ -wɔn ni. -Tɛ 'tɔyruwɔ -hi, -ye -nyɛ -nyɛ ni. Nɛ- mɔ -nyrɔwɔ a ta a nɔnɔ.

14 -Nyrɔwɔ a -hen a nɔnɔ 'mu 'kleɛ, -ye ke Nyɔsvaa lele po: «-Tɔpli, -u wɔn, 'ke 'le yakɔ 'mu, bi 'hri, -ɛ die nu, ɪ 'mu -nyrɔwɔ kɔ 'tɔyruwɔ 'hɛɛn 'yi 'mu lɛ -hɪhɪa. -Tɔpli a -gbɛ, -u wɔn, ni- die nahuin tɔɔ, ti =nu -kɔ 'yri Nyɔsva a lɛ'mre-nyrɔwɔ 'o nyɛ, kɔ,

ti =nu -kɔ 'yri -nyrɔwɔ kɔ 'yri 'hɛɛn, u -wɛ 'o -wɔn =tue. 15 Wunwɔn-tɔpli a -gbɛ, bi ni 'le yakɔ 'mu, -ɛ die nu, nahuin, -v ni nɔ -tutu ke, v 'mu lɛ yrii. 'E mɔ -tɛɛ, -ti a -gbɛ, Nyɔsva =tu, 'ɪ mue 'lu -wɔn. 16 Kɛ'e ni, Nyɔsva nu, 'ɔ nu wunwɔn-tɔpli gblaku 'hɔn, -ɪ mɔ 'yru kɔ -hɔpɔ 'hɛɛn. Ye-hɛde, nɛ- mɔ 'yru, nu- 'bua, 'v -hi 'o -hɔpɔ 'mu, nu-v wɔn -nyɛ 'mu. 'Hɔn a nɛɛ, nɛ- mɔ -hɔpɔ, nɔ- 'cumi, nɔ-ɔ wɔn 'tɔ 'mu, 'ɔ nu -wɛ yahroyɔ.

17 Wunwɔn-tɔpli a -gbɛ, ɔ pui 'le yakɔ 'mu ni, -ɛ die nu, ɪ 'mu wɔn, nahuin 'mu lɛ yrii kɛ nɔ -tutu ke. 18 ɔ nui -wɛ ni, ɪ 'mu wɔn 'tɔ 'mu kɔ -nyɛ 'mu, -ɛ die nu, ɪ 'mu -nyɛ kɔ gbegebeyri 'yi 'mu lɛ -hɪhɪa. -Ye Nyɔsva 'ye ni, -ɛ mɔ, dɛ a -gbɛ, ɛ mɔ 'yilenɔde'e ni. 19 -Tɛ ɛ

-hi, -ye 'tə -wən nɪ. -Tɛ
'təyruwə -hi, -ye -nyɾɛ -nyɛ
nɪ. Nɛ- mə -nyrəwə a -hɛn a
nəwə.

20 -Nyrəwə a =hun a nəwə
'mʊ 'klɛɛ, -ye kɛ Nyɪsvaa
lele po: «-Hrin kə -təplɪ
'pləplə -ye =nu, -u -hɪnhlɪn
po, bɪ 'hri, 'kɛ 'lɛ 'niei -wən,
kə, nʊblɪ bɪ 'hri, ɪ 'mʊ lɛ
wɪnwɪn, 'kɛ 'lɛ yakə 'mʊ.

21 Kɛ'ɛ nɪ, Nyɪsva nu, 'ɔ nu
-hrin kə -hɪhlɪnpə-təplɪ
gblakɪ, kə -təplɪ a gblegblei
-ye, -ɪ -huo 'lɛ 'niei -wən, 'ɔ
nu -wɛ nʊblɪ a gblegblei.
-Ye ɔ 'ye nɪ, -ɛ mə, -təplɪ, ɔ
nu, ɪ mə 'yilɛnə-təplɪ nɪ.

22 -Ye Nyɪsva pui -wən
wa, ɔ nə: «-Təplɪ, -ɪ nɪ 'lɛ
'yru -wən, bɪ wlo, bɪ 'yii 'lɛ
'yru -wən, kə, nʊblɪ, bɪ wlo
-wɛ, kɛ nə -tutʊ kɛ.» 23 -Tɛ
ɛ -hi, -ye 'tə -wən nɪ. -Tɛ
'təyruwə -hi, -ye -nyɾɛ -nyɛ
nɪ. Nɛ- mə -nyrəwə a =hun
a nəwə.

24 -Nyrəwə a -huonwə a
nəwə 'mʊ 'klɛɛ, -ye kɛ
Nyɪsvaa lele po: «Dɛhʋɛi a
gblegblei bɪ 'hri nə -tutʊ kɛ,
'wluɟba-təplɪ, wloɟwlo-təplɪ,
kə 'kwla gbo a dɛhʋɛi. 'ɛ
mə -tɛɛ, -tɪ 'bii =nu, Nyɪsva
=tu, 'ɪ mue 'lu -wən. 25 Kɛ'ɛ
nɪ Nyɪsva nu, 'ɔ nu -wɛ
'kwla gbo a dɛhʋɛi a
gblegblei, kə 'wluɟba-təplɪ
kə wloɟwlo-təplɪ 'hɛɛn. -Ye ɔ
'ye nɪ, -ɛ mə, -təplɪ 'bii =nu,
ɔ nu, ɪ mə 'yilɛnə-təplɪ nɪ.

26 -Tɛ ɛ -hi, -ye kɛ Nyɪsvaa
lele po: «-Ba nu -tɪnahuon.
-Tɪnahuon a -gbe, bə 'we -a
mʊ ye. 'Plɪ, -hrin, -ɪ nɪ 'lɛ
'yru -wən, kə nʊblɪ, -u 'lɛ
yakə 'mʊ lɛ wɪnwɪn, kə
dɛhʋɛi, -ɪ nɪ nə -tutʊ kɛ, kə
wloɟwlo-təplɪ, -u -tutʊ klɛ
-jri, ɪ 'bii, -tɪnahuon bə ku
wɪn kɛ. 27 Kɛ'ɛ nɪ, Nyɪsva
nu, 'ɔ nu -tɪnahuon,
-tɪnahuon 'ɔ 'we =nə ye. ɛ
=hɛn 'nryɛ, Nyɪsva nu

nyibeyu, 'o nu nyrugba,
 28 'o pu wa -wɔn, o nɔ: «Ba
 wlo, a 'mu 'le -tutu ke 'yii.
 Ba kɔɔ -tutu a -gbe win ke.
 -Hrin nu, nublɪ nu, kɔ
 dɛhvei 'hɛɛn, ba ku win ke.
 29 -Ye ke ɔɔ -tunahuin ye
 po: «'Dɪdɔ-tɔplɪ a gblegblei,
 -ɪ kɔ 'yɔ, -ɪ nɪ nɔ -tutu ke, 'n
 nyi 'a mu 'nɪ -nyi, a 'mui di,
 ɪ kɔ 'dɪdɔti a 'kui a
 gblegblei -ye 'hɛɛn, a 'mui
 -wɛ di. 30 'Plu,
 -hɪnhlɔnpɔ-tɔplɪ 'bii, -ɪ nɪ
 nɔ -tutu ke, -u -hɪnhlɔn po,
 dɛhvei, nublɪ, wlɔwlɔ-tɔplɪ,
 'nu =nu -nyi -pitii kɔ hai
 'hɛɛn, ɪ 'mui -wɛ di.» -Ti
 'bii =nu, Nyɪsua =tu, 'ɛ mɔ
 -tɛɛ, 'ɪ mue 'lu -wɔn.
 31 Nyɪsua 'ye nɪ, -ɛ mɔ
 -tɔplɪ 'bii =nu, o nu, ɪ mɔ
 'yilɛnɔ-tɔplɪ nɪ.

2

1 Kɛ'ɛ nɪ, Nyɪsua nu, 'o -wɔ
 yakɔ kɔ -tutu, kɔ -tɔplɪ 'bii
 -wɔn, -ɪ nɪ 'le yakɔ 'mu kɔ

-tutu ke. 2 -Nyrɔwɔ a
 'nɪpata a nɔnɔ 'mu 'klɛɛ,
 Nyɪsua -wle nɪ, -ɛ nue,
 -kuan 'bii =nu, o nu, o -yrɔ
 'lu. 3 Nɛ- nue, Nyɪsua 'o po
 -nyrɔwɔ a -gbe 'pɪa ke, -ɛ
 die nu, -tunahuin 'mu -wle,
 -nyrɔwɔ a -gbe 'kwli 'mu. O
 nɔ 'nɪ, -nyrɔwɔ a -gbe, nɔ
 -kuɔ. Kɛ'ɛ nɪ, o po, -ɛ nue,
 -tɛ o -wɔ -kuan 'bii a nunue
 -wɔn, 'kee nɪ, o -wle. 4 Kɛ'ɛ
 nɪ, Nyɪsua nu la -tutu kɔ
 yakɔ 'hɛɛn a nunue.

*-Te Nyɪsua nu la nyibeyu
 kɔ nyrugba, kɔ, -tɛ o =tu
 la 'o =nu 'dɪdɔti a -ci =nu
 ke gbo, -ɛ mɔ Edɛnɪ*

Ti =nu -kɔ 'yri Kukunyo
 Nyɪsua nuu la 'o -tutu kɔ
 yakɔ 'hɛɛn,⁵ dɛ =de 'de la a
 =gɛɛ, kɛ nɔ -tutu ke, -ɛ nue,
 o 'de la 'nu =hlɔn a pue, kɔ,
 ɛ 'de la nahuin =de a kue, -u
 di la -ci a -kuan nu. 6 Kɛɛ,
 'niee la 'le -wlu 'mu -hɔn,

'εε la -tutu a ke cōtō.

7 -Ye 'klεε, Kukōnyō
Nyisva 'du 'mv -pla, 'ō mo
-tunahuon, 'plu 'ō =hloon 'le
=nō pepe mia 'mv, -ε nye
nu, -tunahuon 'ōō -hvnhlun
po, 'plu -tunahuon a -gbε, 'ō
-tua -hvnhlun a pupue gbo.

8 -Tε dε a -gbε, ε -hi, -ye
Nyisva nu 'didōti a -ci.
-Tεgbi =nu, ɔ nuu 'le -ci a
-gbε, 'kee ni, 'yrvu 'le 'hru.
'Ke 'le -ci a -gbε 'kwli 'mv,
'kee ni, ɔ =tuu 'le -tunahuon
=nu gbo, ɔ mo. 9 Kukōnyō
Nyisva nue ni, ti a
gblegblei 'i =ga. Ti a -gbε, i
nōō 'le 'yie 'kwli 'mv ε 'dō,
kō, 'a didikui nō wlōn. ɔ
nue -wε ni, tii 'hōn 'i =ga,
'ke 'le -ci a -gbε a -heyri
'mv, =ε -ye a didikui, u
nahuin -nyi -hvnhlun, =ε
-ye a didikui 'i nye nu,
nahuin 'vu =hapvδε kō dε
'klan a 'yi'mvλε-hūhtale yi.

10 ε kō 'nigblaba =de, 'εε

'didōti a -ci, -ε mō Edent
=tuō 'bε. Nε-ε 'didō-topli 'nie
ε 'wlaa. Kve 'o -tεgbi a
-gbε gbo, 'ke ε nuu 'o
'nibvu -hen. 11 'A ye-hebu,
'a 'du mō -Piso. Nε- =glaa 'le
-Hafilablvgba. 12 'Ke 'le
'blvgba a -gbε 'mv, -gvlv ni
'le, 'vu wlvn 'dō. ε kō -wε ti
-ye, 'i ni 'le, 'a 'nie 'εε
hvnhrun po 'dō, 'v nyi
-bideliomv daa, 'ε kō -wε
'yilenōhe, 'v nye -onisi daa.
13 'A 'nibv a 'hōn a nūvu, 'a
'du mō -Gihōn. Nε- =glaa
-wε 'le -Kustblvgba. 14 'A
'nibv a ta a nūvu, 'a 'du mō
-Tigle. -Asiliblvgba a 'yrv a
'hrule 'mv, 'ke Tigle a -gbε,
ε naa 'le. 'A 'nibv a -hen a
nūvu, 'a 'du mō Eflatu.

15 -Tε Kukōnyō Nyisva mo
-tunahuon, 'ō =tuo 'le -ci a
-gbε 'kwli 'mv gbo, vu
Edent daa, -ε die nu, ɔ 'mv
'a -kvan nu, kō, ɔ 'mue 'yie
=tu, 16 -ye ɔ tii -tunahuon

ni, o no: «-N -we 'le -bo di
-ci a tikui 'bii ni. 17 Kee,
tugbe =nu, -e ko didikui nye
nu, -tunahuon 'oo =hapude
ko de 'klan a
'yi'mule-hihiale yi, -n 'de ye
ble, -bo di 'a 'kui. 'Bia =ni
di, -ye -n ni 'mu 'kukue.

18 -Te e -hi, -ye Kukonyo
Nyisua no: «E 'de -tee nu,
'ke -tunahuon bo 'ya -do
'mu. 'N di nu 'a 'mu-henyoo,
-o di =no ye 'we. 19 'Plu e
'mu 'o mu nyre, Kukonyo
Nyisua, o 'du la 'mu -tutu, 'o
nu la dehuei a gbleglei, ko
nubli 'heen. -Toplast a -gbe,
ni- o gba 'kle e 'o -tunahuon
ye, -e die nu, o 'mue 'ye, -te
-tunahuon di la 'o 'waa 'du
a le=tutue nu. 20 -Ye
-tunahuon =tue 'o
'wlugba-toplast, ko 'kwla gbo
a dehuei, ko nubli a 'du le.
Kee, o 'ni 'ye =le la 'le =nu
-heyri 'a 'mu-henyoo, -o 'we
=no ye. 21 Ne- nue,

Kukonyo Nyisua 'o po la
-tunahuon nmla 'mu -tee, 'o
-ha la 'le 'a -mayee -do, 'o
-ma 'huin=to a -gbe, 'i -we.
22 -Maye a -gbe, ne- o nu,
'o mo nyrugba, 'o gbo 'o
-tunahuon 'huin 'mu. 23 -Te
-tunahuon a -gbe, o 'yo, -ye
o nu 'manu, o no: «-A we.
Nahuon -gbo, o mo 'na
ye'wenyoo'ni. 'Mo kuoo, -e
nue, 'ke o -hon 'le 'mu 'mu.»
Ke'e ni, nyibeyu po. 24 Ne-
nue, nyibeyu 'oo 'o 'a bu ko
'a 'dii 'huin 'mu -hon, -e die
nu, o ko 'a nyrugba 'heen, u
'mu 'huin 'mu nini, u 'hon
-we a -gbe, u 'mu
-tunahuoon -do -he.

25 Ti a -gbe 'yri, nyibeyu
ko 'a nyrugba 'heen, u 'de la
de =de 'huin 'mu pue. Kee
-ye, =o =de 'ni pi =le la 'a 'be
a -tu.

3

-Te ye-henahuin, v nu Nyisva a -ti a le-haale

1 'Ke 'le dehvei 'bii -heyri,
Nyisva nu la, hre ko la
gblagblu, 'e -hi 'o dehvei
'bii -ye =nu 'mu. -Nyrɔwɔ
=de 'mu, nɛ- nyre 'o nyrugba
'hɔn 'mu, 'e 'prɛɛ 'le =nɔ
-wɔn, ɛ nɔ: «=Be seɣtseyt
Nyisva nɔ 'nt, tikui 'bii
-gbo, -t nt nɔ -ci -gbo 'mu,
a nt di 'le?» 2 Nyrugba =tue
-wɔn, ɔ nɔ: «'Uɔn, Nyisva
nɔ 'nt, -a -we 'le -ba di -ci
-gbo a tikui 'bii nt, 3 keɛ,
tugbe =nu, -ɛ nt nɔ -ci a
-heyri 'mu, Nyisva nɔ 'nt, -a
'de ye ble, -ba di 'a 'kui, mɔ,
-a 'de ye ble, -ba 'tuɪ le. 'Bta
=ba di 'a 'kui, -ye -a nt 'mu
'kukue.» 4 -Ye hre nɔ:
«Gbegbe, a 'de 'kukue 'mu
nt. 5 Keɛ, Nyisva yie nt, -ɛ
mɔ, 'ba di 'a 'kui, -ye a di yi
-tɔplɪ, a 'mu Nyisva a -gbe
ye 'we, a 'mu =hapude ko de

'klan a 'yi'mule-huhale yi.»

6 Nyrugba 'ye nt, -ɛ mɔ,
tukui a -gbe, t nɔ 'le 'yie
'kwli 'mu le, 'plu nahuon 'bɔ
nyi di, t di wlɔn 'nt nɔ. ɔ
yie -we nt, -ɛ mɔ, nahuon
'bɔ di tukui a -gbe, ɔ di yi
-tɔplɪ. De a -gbe, nɛ- ɔɔ
-hua. Nɛ- nue, 'ɔ -ha 'o 'a
'kuo, 'ɔ di 'a de, 'plu 'ɔ -nyi
-we 'a tɔ 'a de, -ɔ nt 'o =nɔ
'hɔn 'mu, 'ɔ dio -we. 7 Tii
-do a ti 'yri, -te v di 'kleɛ
tukuo a -gbe, -ye 'waa 'yii
kle ke, 'v nye -we 'ye, -ɛ
mɔ, v 'de de 'hɔn 'mu pue,
'v mu, 'v 'ce tugbe =nu, ɔɔ
-figietu daa a hai, 'v hri, 'v
nu 'a dant, 'v pui -wɔn.

8 -Wiseppei 'mu 'kleɛ,
Kukonyɔ Nyisva di le na
wɔn, 'ke 'le 'didoti a -ci ke.
-Ye nyibeyu ko 'a nyrugba,
v 'wɔn 'a -hihiwin nt. -Te v
'wɔn 'kleɛ, -ye v -hli
Kukonyɔ Nyisva ke 'yi, 'ke
'le 'didoti a -gbe gbo. 9 -Ye

Kukonyo Nyisua da
nyibeyu ni, o no: «-Be' -n ni
ye 'le?» 10 -Ye nyibeyu a
-gbe, o =tuo -won, o no: «'N
'won -na -hihiwin ni, ke no
-ci ke. Kee -ye, hvannu-u
'mu nu, -e nue, 'n 'de de
'hwin 'mu pue. Ne- ko -ti 'ni
-hli.» 11 -Ye Nyisua no:
«Nyo- le 'klea -mu, -e mo,
-n 'de de 'hwin 'mu pue? =Be
-n di tikui ni, 'n ple, =ni di
'le o?» 12 -Ye nyibeyu no:
«Nyrugba -gbo, -na -gbe, -n
-nyi 'mu, 'ke bo 'ya 'na
'mu-henyoo 'mu, no-o ni, -o
-ha 'le tukuo a -gbe, -o -nyo
'mu, 'ni dio. 13 -Ye ke
Kukonyo Nyisuaa nyrugba
ye po, o no: «De- ko de a
-gbe -n nu 'le?» -Ye o no:
«Hre'e ni, -e kaa 'mu, 'ni
dio.» 14 -Ye ke Kukonyo
Nyisuaa hre ye po, o no:
«-Te -n nu de a -gbe, 'ke 'le
dehwei 'bii -heyri, 'n die 'ni
nu, =mu =sue 'ye. Kue mo ti

-gbo 'yie 'mu gbo, -n di le
'ni -jri, =mu -pla be, -nyrowi
'bii, -n di no 'klo ke -hii.

15 'N die 'ni nu, nyrugba, o
ko -mu 'heen, a 'mu yiyraa,
ko, 'a 'yuo a 'yuo, u ko -na
'yuo a 'yuo, u 'mu -we
yiyraa. 'A 'yuo a -gbe, 'bu
'ye -mu, u di -na 'lu le 'ni
waka. -Me -ye, =ni 'yu -we,
-n di ne 'waa buhuo a 'co.»

16 -Ye ke Kukonyo Nyisuaa
lele nyrugba ye po, o no:
«-Te -n di tukuo a -gbe, 'n
die 'ni nu, =ni ni 'kwli 'mu,
=mu =sue 'ye. =Nu -hla, -na
'kwli di 'ni kla. 'Yaa 'o lele
'lu, -na =wlu die 'ni -hua 'do,
'ke -bo ni 'o -na to 'hwin
'mu, kee, no- di -mu win ke
koo. 17 -Ye ke oo lele
nyibeyu ye po, o no: «-N
'de 'o 'mu =tuu, kee, -na
nyrugba, no- ko win -n po
nua ye gbo, =ni di tukuo
=nu, 'n le o -mu, =ni di 'le o.
De, -n nu a -ti, 'n di -tutu

-wɔn po 'jrɔ. Ti 'bii -gbo, -n di nɔ -tutu ke -hii, 'ke 'le =sɔɛ a 'yiye 'kwli 'mɔv ni, -n di 'le =nɔ dididɛ 'kwli 'mu -haa. 18 -Tutu di =ga 'witi kɔ -piti a gblegblei 'hɛn. 'Kwla gbo a =gɪga-tɔplɪ, ni -n di di. 19 'Ke 'le hinhiun a ŋmɔŋmla 'kwli 'mu, 'ke -n di 'le -na dididɛ 'le -haa, ɛ 'mue kwa 'ble -bleble, =mu 'ku, =mu lele -pla -hɛ. -ɛ nue, -mɔ mɔ -plaa ni, -pla 'kwli 'mɔv ni, -n -hɔn 'le 'mu. 'Bia =ni 'ku -wɛ, -n di lele -hɛ -pla.

20 Nyɪbɛyɪ a -gbɛ, 'a 'du mɔ Adamɔ, 'ɔ =tue 'a nyrugba ɛfudu, -ɛ =hɛn 'nyre -hɔnhlɔn, -ɛ nue, nɔ-mɔ -tunahuin 'bii a 'dii.

21 Ti =nu 'yri, Kɔkɔnyɔ Nyɪsɔva 'du 'mu dahvakɔɛ, 'ɔ nu =nu wlawli ɛ, 'plu 'ɔ pui =nu.

22 -Tɛ ɛ -hi, -ye Kɔkɔnyɔ Nyɪsɔva nɔ: «-Tɛ -tunahuon

di tukuo =nu, 'n le o =nɔ, ɔ ni di o 'le o, 'a -ti, -tɛ -a ni 'mu, kɛ ɔ ni -wɛ 'mu, 'ɔ yi =hapɔdɛ kɔ dɛ 'klan a 'yi'mɔlɛ-hɪhɪalɛ. Tugbɛ =nu, -ɛ kɔ didikui nye nu, nahuon 'ɔ 'klɔhie-hɔnhlɔn kɔ, -a ni -hɔ 'le mɛ ɛ, bɔ di 'a kui, ɔ 'ni =han 'klɔ hie.»

23 Bɔ po 'klɛɛ ɛ, -ye ɔ bla -tunahuon ɛ, 'ke 'le 'didɔti a -ci =nu 'kwli 'mu, -ɛ mɔ Edɛni, -ɛ die nu, -tutu =nu, -v kɔ -pla Nyɪsɔva nu, 'ɔ mo -tunahuon, -tunahuon a -gbɛ, ɔ 'mu 'a -kuan nu.

24 -Tɛ Kɔkɔnyɔ Nyɪsɔva blo 'klɛɛ ɛ, -ye ɔ 'du 'mu 'a ɛɛleenyɔ =nu, -v ni 'klɪ ke, 'ɔ =tu 'o 'didɔti a -ci a -gbɛ a paalɛ 'mu gbo, -tɛgbi =nu, 'yruv 'le 'hru. ɛɛleenyɔ a -gbɛ, v 'ble kwa 'plie. 'Plie a -gbɛ 'mu, 'ke naa 'le 'mu -hɔn, 'v nye 'o ɛ -hie, -ɛ die nu, nahuon =de 'ni =han 'le pa, ɔ 'ni =han 'o tugbɛ =nu 'hɔn 'mu nyre, -ɛ kɔ

didikuii -tunahuon
'klɔhie-hunhlun -nyi.

4

Kaen kɔ Abeli 'heen

1 -Tɛ dɛ a -gbɛ, ɛ -hi, -ye
Adamu a nyrugba ɛfu, ɔ ni
'mu 'kwli, 'ɔ kɔ 'yu nyibeyu.
-Ye ɔ nɔ: «'N kɔ 'yu 'ke 'le
Nyisua a 'kli 'kwli 'mu.»
Nɛ- nue, 'ɔ =tue =nɔ Kaendu,
-ɛ =hɛn 'nyre 'n kɔ 'yu, 2 'ɔ
kɔ 'yu nyibeyu -ye, 'ɔ =tue
=nɔ Abelidu. -Tɛ v ku,
Abeli, ɔ -hɛ blablɔkɔnyɔ,
Kaen -mɛ -ye, 'ɔ -hɛ
'didɔnyɔ.

3 -Nyrɔwɔ =de 'mu, Kaen ya
'le 'a 'didɔ-tɔpli a =tɔ, 'ɔ pi
-cɔhlun, 'ke 'o Nyisua -wɔn.

4 Abeli -mɛ -ye, ɔ ya 'le 'a
blablɔ a ye-heyuɔ -ye, 'ɔ 'lɔ,
'plu 'ɔ po 'a nvanu 'pia ke,
'ke 'o Nyisua a -cɔhlun a -ta
'mu. Kɔkɔnyɔ Nyisua wɛɛn
Abeli kɔ 'a -cɔhlun 'heen

ke. 5 Kɛɛ, Kaen kɔ 'a
-cɔhlun 'heen, ɔ blu ke. Dɛ
a -gbɛ, nɛ- po Kaen yru
'mu, 'ɔ =tɔ 'o 'a 'yigbakla.

6 Kɛ Kɔkɔnyɔ Nyisua nyo
ye po: «Dɛ- kɔ yru -nu po,
kɔ 'yigbakla -n =tɔ 'o 'le?

7 'Bia =nt nu dɛ, -ɛ 'sii 'o
ye, -na 'yigbakla di 'o gbo
'ni 'wɛ, mɔ, 'bia =nt nu
'yilenyredɛ, -ye dɛ 'kuku, ɛɛ
-hua bɛ kɔɔ -mu win ke, -ɛ
'we =nɔ ye -ji, -ɛ pɛ 'o 'maju
'yri gbo, 'plu -ɛɛ -hua -bɛ
kli dɛ. Kɛɛ, -mɔɔ ni, -ɔ blɛ
ye, -bɔ kuvɛ win ke.» 8 -Ye
kɛ Kaɛɛn 'a -ɔɔɔɔ ye po, ɔ
nɔ: «-Ba mu 'daklɔ», 'v mu.

-Tɛ v nyre 'klɛɛ 'le, -ye
Kaen =huan -wɔn, 'ɔ kli 'a
-ɔɔɔɔ, 'ɔ 'lɔ. 9 -Ye Nyisua
=gba Kaen wɔn: «-Na
-ɔɔɔɔ Abeli 'le?» -Ye Kaɛɛn
=tuo -wɔn, ɔ nɔ: «'N 'de 'a
dɛ =de yi. =Be 'mɔ mɔ 'na
-ɔɔɔɔ a 'yie=tunyɔ'ɔ ni?»

10 -Ye Nyisua nɔ: «Dɛ- kɔ

-n -diayu -n 'la 'le? 'Bia 'nu
-n -diayu a -gbɛ a dablo 'ye,
'ke 'o -tutu ke, ɛ 'we =nɔ ye,
'nu 'wɔn dablo a -gbɛ a
win, 'ɔɔ lɛ po: Nyɪsua o, 'we
'mu klɛ. 11 Kɪvɛ 'klɛɛ mɔ
gbo, 'n po -mu ye 'jrɔ, kɛ nɔ
-tutu ke, -ɛ nue, -n 'wla gbo
-n -diayu a dablo. Nɛ- nue,
=beti -bo -ci -ci, dɛ =de 'dɛɛ
bɛ =ga 'o -ci a -gbɛ ke. -N
'dɛɛ -bo kɔ gbonulɛ, kɛ nɔ
-tutu ke, -n di lɛ 'nɪ -hihie,
-ɛ 'we =nɔ ye cile'gbanyɔ.»

13 -Ye Kaɛn nɔ: «-Hmm'.
'Jrɔ, -n po 'mu ye, ɔ -hi 'mu
wlɔn. 14 Kɛkɛ -gbo, -nu kɛ
'mu lɛ 'nɪ bla, kɛ nɔ
=hapu-tutu ke, kɔ, 'ke 'o -mu
ye. 'N 'dɛɛ =bo kɔ gbonulɛ,
kɛ nɔ -tutu ke. 'N di lɛ 'nɪ
-hihie, -ɛ 'we =nɔ ye
cile'gbanyɔ. 'E nɪ nahuon,
-ɔ di 'mu 'ye, ɔ -wɛ 'le bɔ 'la
'mu nɪ.» 15 -Ye Nyɪsua nɔ:
«'Uun. Nyɔ 'bɔ 'la -mu,
-bati, 'n di =nɔ lɛ po, ɪ di 'nɪ

'yakla 'wu 'nɪpata, ɪ 'mu -na
-bati wlɔn -hi.» -Ye Nyɪsua
=tue =nɔ yriile, -ɛ die nu,
nahuon -kɔ =nɔ 'hɛɛn -di ye
gbo bibi, ɔ 'nɪ =hion 'la.

16 -Ye Kaɛn -hɔn 'o Nyɪsua
ye 'mu nɪ, 'ɔ mu 'le Nodɪ a
'blugba 'mu 'ti wɔn. Nodɪ a
-gbɛ, ɛ =hɛn 'nyre
cile'gbanyɔ. 'Ke 'blugba a
-gbɛ, ɔ nɪ 'le Edɛnɪ a 'yru a
'hrulɛ 'mu.

Kaɛn a 'yuopli

17 Ti gbi bɪ -hi, -ye Kaɛn a
nyrugba nɪ 'mu 'kwli, 'ɔ kɔ
'yunyɪbeyu. 'Yunyɪbeyu a
-gbɛ, 'a 'du mɔ Henɔkɪ. -Tɛ
ɛ -hi -wɛ, -ye Kaɛn, ɔ po
'dɪɔ, 'ɔ =tue 'dɪɔ a -gbɛ 'a 'yu
Henɔkɪdu. 18 Henɔkɪ, ɔ kɔ
Yiradɪ, Yiradɪ 'ɔ kɔ
Mehuyɛ, Mehuyɛ 'ɔ kɔ
Metukɛ, Metukɛ 'ɔ kɔ
Lɪmɛkɪ.

19 Lɪmɛkɪ a -gbɛ, ɔ kɔ
nyrugbapɪv 'hɔn. 'A
ye-henyɔ, 'a 'du mɔ Ada,

'hɔn a nɔnɔ, 'a 'du mɔ Sila.
 20 Ada a -gbɛ, ɔ kɔ
 'yunyɪbeyu. 'Yunyɪbeyu a
 -gbɛ, 'a 'du mɔ Yabalɔ.
 Nahuin =nu, -v 'de 'diɛ kɔ,
 'plu -vɪ lɛ -hihie, -vɪ 'le blɛ
 gbo pɛɛ, kɔ, -vɪ bro naa,
 Yabalɔ a -gbɛ, nɔ- mɔ 'waa
 bu gblaka. 21 'A -ɔɪayɪ
 nyɪbeyu -mɛ -ye, 'a 'du mɔ
 Yubalɔ. Nahuin 'bii =nu, -vɪ
 bui kɔ papaduei bi, Yubalɔ
 a -gbɛ, nɔ- mɔ 'waa bu
 gblaka. 22 Sila, -ɔ mɔ
 Henɔkɪ a nyɪrgba a 'hɔn a
 nɔnɔ, nɔ- kɔ -wɛ
 'yunyɪbeyu. 'A 'du mɔ
 Tubalɔ Kaɛn. Nɔ-ɔ 'pli 'mu
 'du, 'ɔɔ -kuannu-tɔpli a
 gblegblei nu. 'A -ɔɪayɪ
 nyɪrɔyɪ, 'a 'du mɔ Naama.
 23 -Nyɪrɔwɔ =de 'mu,
 Lumɛkɪ da la 'a nyɪvɪ Ada kɔ
 Sila 'hɛɛn, 'ɔɔ bre, 'ɔɔ 'a
 dɪɔnvɪ a =pli pɔ, ɔ nɔ: «Ba
 pɔ 'mu nva ye gbo, 'na nyɪvɪ
 -a! 'Bɪa 'bvɪ hra 'mu dɛ, 'n di

'la nahuoon -do. 24 'ɛ mɔ
 -tɛɛ, 'bvɪ di ('n bu gblaka)
 Kaɛn 'la, ɛ nye 'nɪ -hva, bu
 pɔ 'a 'lu 'mu a yɪvɪ, vɪ 'mu
 nahuiin 'nɪpata 'la. 'Mɛ -ye,
 'bvɪ 'la 'mu, ɛ die 'nɪ -hva, bu
 pɔ 'na 'lu 'mu a yɪvɪ, vɪ 'mu
 -wɛ nahuiin 'nɪpata a gbleiɪ
 -pu =tu 'o -do 'la.» Nɛ- mɔ
 Lumɛkɪ a -wlabrewin.

25 Adamɪ a nyɪrgba ɛfvɪ, ɔ
 nɪ lele 'mu 'kwli, 'ɔ kɔ 'yu
 nyɪbeyu. 'A 'du mɔ Setɪ, -ɛ
 =hɛn 'nyɪɛ -nyɪnyidɛ, -ɛ
 nue, ɔ nɔ 'nɪ: «Nyɪsva, ɔ
 -nyɪ lele 'mu 'yu, 'ke 'o
 Abɛli =nu a -ta 'mu, Kaɛn
 'la la. 26 Setɪ a -gbɛ, ɔ kɔ
 -wɛ 'yu nyɪbeyu, 'ɔ =tue =nɔ
 Henɔsɪdvɪ. Ti a -gbɛ 'yɪri,
 'kee nɪ, vɪ -tvaa 'o Nyɪsva a
 dɪda gbo.